

Høringssvar på miljøvurdering af forslag til ændringer i nitrathandlingsprogrammet

Miljøstyrelsen har sendt miljøvurdering af december 2016 af forslag til ændringer i nitrathandlingsprogrammet i høring. Forslaget til ændringer i nitrathandlingsprogrammet består af dele af ny husdyrregulering (generelt efterafgrødekrav og ændret harmonikrav) og målrettet efterafgrødeordning. Der henvises til styrelsens j.nr. MST-1249-00131.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) fremsender hermed høringssvar på miljøvurderingen.

Nitrathandlingsprogrammet vil føre til øget udledning til grundvand og overfladevand i strid med nitratdirektivet

Det fremgår af miljøvurderingen, at det generelle husdyrefterafgrødekrav tilstræbes at skulle udgøre 34.000 ha pr. år på landsplan. Efterafgrøderne agtes fordelt i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, hvor udbragt organisk gødning er steget siden 2007. Fra 2018 forventes den andel af efterafgrøderne, der ikke anvendes hertil, placeret i oplande med indsatsbehov. Efterafgrøderne målrettes ikke til de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Husdyrefterafgrøderne indføres gradvist frem til den nye vandplanperiode i 2021.

For så vidt angår overfladevand angiver miljøvurderingen, at der ikke vil ske ændring i kvælstofudledningen på landsplan i forhold til nuværende regulering. Men der vil dog komme en merudledning til 8 hovedvandoplande med indsatsbehov, på længere sigt 4 hovedvandoplande med indsatsbehov.

Miljøvurderingen angiver og vurderer ikke, hvilke oplande, der ikke vil få husdyrefterafgrødekrav, og dermed en ændring i beskyttelsesniveauet i forhold til i dag.

For så vidt angår grundvand angiver miljøvurderingen, at det eksisterende beskyttelsesniveau for grundvand ikke kan overføres til generelle regler, da det vil kræve et væsentligt større areal med efterafgrøder. Husdyrefterafgrøderne vil derfor ikke blive målrettet til NFI. Konsekvenserne i øvrigt for drikkevandboringer uden for NFI vurderes ikke.

Miljøvurderingen viser således, at de nye husdyrefterafgrøder ikke vil modvirke en øget udledning til flere vandområder og til grundvand.

I det Nitratdirektivet pålægger at nedbringe og forebygge vandforurening med nitrat fra landbruget, finder DN, at miljøvurderingen fastslår, at ændringsforslaget til det danske nitrathandlingsprogram i strid med direktivet vil føre til en øget kvælstofudledning til grundvand og til overfladevand.

At der vil ske en mindre merudledning til visse vandområder og visse grundvandsforekomster kan ikke begrunde, at ændringsforslaget er i overensstemmelse med nitratdirektivet.

Ændringsforslaget til nitrathandlingsplanen må derfor skulle ændres eller suppleres med initiativer, der i det mindste sikrer, at udledning af kvælstof til grundvand og overfladevand ingen steder øges, hverken som følge af dele af ny husdyrregulering, eller som følge af ændrede gødskningsnormer.

Der mangler miljøvurdering af ordningen med udlægning af supplerende efterafgrøder

Det fremgår af miljøvurderingen, at der lanceres en målrettet ordning for udlægning af supplerende efterafgrøder med en effekt på kvælstofudvaskningen i årene 2017 og 2018, som opfølgning på aftalen om fødevare- og landbrugspakken fra 22. december 2015.

Miljøvurderingen angiver, at det forudsatte indsatsbehov i den målrettede ordning er fastlagt med udgangspunkt i behovet for at reducere udvaskning af kvælstof til kystvande og grundvandsforekomster.

Miljøvurderingen angiver ikke, hvilket eller hvor stort et reduktionsbehov, der er taget udgangspunkt i til at opføre ordningen.

Dermed angiver miljøvurderingen heller ikke effekten af den målrettede ordning i forhold til den regulering, det nuværende nitrathandlingsprogram hviler på. Herunder hverken i forhold til effekten på overfladevande eller i forhold til grundvand.

DN finder, at miljøvurderingen skal suppleres, så den omfatter en tilstrækkelig og fyldestgørende opgørelse af effekten af den målrettede ordning på næringsstofudledningen til overfladevande og til grundvand. I modsat fald vil miljøvurderingen ikke leve op til formålet med den, der er at sikre et tilstrækkeligt hensyn til miljøet og inddragelse af offentligheden, jf. miljøvurderingsloven.

Miljørapporten viser, at de foreslåede nye fosforlofter er i strid med habitatdirektivet

Miljøvurderingen angiver, at hævelsen af harmonikravet agtes fulgt op af en ny fosforregulering med fosforlofter. Fosforlofterne skal dog være lempeligere end den indirekte regulering af fosfor, som de nuværende harmonikrav indebærer, og i øvrigt først indføres over en årrække.

Miljøvurderingen angiver, at de nye fosforlofter vil resultere i mindre forskydninger i fosforbalancen samlet set. Men den angiver også, at der vil komme betydelige forskydninger inden for harmoniarealet.

Der vil således være en væsentlig indvirkning på miljøet med indførelse af de nye fosforlofter i visse områder.

Da fosforlofterne samtidig ikke skal fastlægges i forhold til andre søer end de søer, der er mål-satte, finder DN, at de fosforlofter, der agtes indført, er i strid med habitatdirektivets forpligtelser og i strid med de vurderingsforpligtelser, der følger af VVM-direktivet.

Det vil således være nødvendigt, at fosforlofterne fastlægges, så det sikres, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på Natura 2000-områder, ligesom hensynet til levesteder for bilag IV-arter skal sikres. Alternativt vil der fortsat skulle ske en konkret vurdering af husdyrbrug i forbindelse med ændring i udbringningsareal for at sikre mod fosfortab.

Det vil også være nødvendigt, at fosforlofterne et tilstrækkeligt skærpede til at sikre, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet i øvrigt, hvis der skal kunne gennemføres en generel arealregulering for husdyrbrug, som udelukker krav om en konkret vurdering af husdyrprojekter i henhold til forpligtelserne i VVM-direktivet.

DN skal understrege, at foreningen bakker op om, at arealreguleringen for husdyrbrug overgår til generelle regler. Men det må være en klar forudsætning, at det ikke fører til en forringet beskyttelse af natur og miljø, herunder heller ikke øget fosfortab.